

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 avril 2024

PROPOSITION DE LOI
modifiant la loi-programme (I)
du 27 décembre 2006 et
l'arrêté royal du 28 avril 2017
établissant le livre Ier
Principes généraux du code
du bien-être au travail,
en vue d'améliorer la prise en charge
des victimes de l'amiante et
le financement
du Fonds d'indemnisation
des victimes de l'amiante

Amendements

Voir:

Doc 55 **3504/ (2022/2023)**:

001: Proposition de loi de MM. Mariage et Calvo et consorts.

002: Avis du Conseil d'État.

003 et 004: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 april 2024

WETSVOORSTEL
tot wijziging van de programmawet (I)
van 27 december 2006 en van
het koninklijk besluit van 28 april 2017
tot vaststelling van boek I
Algemene beginselen van de codex
over het welzijn op het werk,
met het oog op de verbetering
van de ondersteuning
voor asbestslachtoffers en de financiering
van het Schadeloosstellingfonds
voor asbestslachtoffers

Amendementen

Zie:

Doc 55 **3504/ (2022/2023)**:

001: Wetsvoorstel van de heren Mariage en Calvo c.s.

002: Advies van de Raad van State.

003 en 004: Amendementen.

12022

N° 17 de MM. **Calvo** et **Mariage**
(en remplacement de l'amendement n° 13)

Art. 1er/1 (nouveau)

Insérer un article 1/1 rédigé comme suit:

“Art. 1er/1. Dans l'article 113 de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006, modifié en dernier lieu par la loi du 5 mai 2019, les alinéas 3 et 4 sont remplacés par ce qui suit:

“Le Fonds amiante a également pour mission l'élaboration de mesures de prévention, l'accompagnement et/ou l'information des victimes, la centralisation des inventaires amiante réalisés par les employeurs conformément au livre VI, titre 3, chapitre 2, art. VI.3-4, § 1er, du Code du bien-être au travail, ainsi que la réalisation d'études académiques en lien avec la problématique de l'amiante dans les limites visées à l'article 116, alinéa 1er, 1°, 2° et 3°.

Un montant forfaitaire de 650.000 euros est attribué annuellement aux missions visées à l'alinéa 3.””

JUSTIFICATION

Cet amendement améliore l'amendement n° 13 qui prévoyait d'ajouter dans les missions structurelles du fonds d'indemnisation des victimes de l'amiante une mission d'information, ceci permettant l'opérationnalisation d'un numéro vert à destination des victimes de l'amiante, de leurs ayants droits ou de toute autre personne le jugeant utile, et le complète des deux éléments suivants:

1° d'une part, dans le but de permettre la création d'un cadastre des inventaires amiantes réalisés par les employeurs, il est également nécessaire d'ajouter cet élément dans les missions structurelles du fonds d'indemnisation des victimes de l'amiante;

2° d'autre part, il est nécessaire d'assurer le financement de ces nouvelles missions de manière structurelle, ce que permet le présent amendement.

Nr. 17 van de heren **Calvo** en **Mariage**
(ter vervanging van amendement nr. 13)

Artikel 1/1 (nieuw)

Een artikel 1/1 invoegen, luidende:

“Art. 1/1. In artikel 113 van de programmawet (I) van 27 december 2006, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 mei 2019, worden het derde en vierde lid vervangen als volgt:

“Het Asbestfonds staat ook in voor het uitwerken van preventieve maatregelen, het verlenen van steun en/of informatie aan slachtoffers, het centraliseren van asbestinventarissen uitgevoerd door werkgevers overeenkomstig boek VI, titel 3, hoofdstuk 2, art. VI.3-4, § 1, van de Codex over het welzijn op het werk, alsook het uitvoeren van academische studies in verband met de asbestproblematiek binnen de grenzen bedoeld in artikel 116, eerste lid, 1°, 2° en 3°.

Voor de taken bedoeld in paragraaf 3 wordt jaarlijks een forfaitair bedrag van 650.000 euro toegekend.””

VERANTWOORDING

Dit amendement verbetert amendement nr. 13, dat voorzag in de toevoeging van een informatieopdracht aan de structurele opdrachten van het fonds voor de vergoeding van asbestslachtoffers, waardoor een gratis nummer voor asbestslachtoffers, hun rechthebbenden of elke andere persoon die dat nuttig acht, operationeel kan worden, en vult het aan met de volgende twee elementen:

1° enerzijds moet, om de oprichting van een register van asbestinventarissen door de werkgevers mogelijk te maken, ook dit element worden toegevoegd aan de structurele opdrachten van het fonds voor de schadeloosstelling van asbestslachtoffers;

2° anderzijds is het noodzakelijk om te voorzien in een structurele financiering van deze nieuwe taken, wat mogelijk wordt gemaakt door deze wijziging.

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Louis Mariage (Ecolo-Groen)

N° 18 de MM. **Calvo** et **Mariage**
(en remplacement de l'amendement n° 14)

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. Dans l'article 116, alinéa 1er, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi du 25 mai 2017, il est inséré un 6° rédigé comme suit:

“6° les amendes civiles forfaitaires: le tiers responsable du dommage, en ce compris ses éventuels préposés ou mandataires visé à l'art. 125, qui, en vertu d'une décision judiciaire définitive, est reconnu responsable des dégâts occasionnés à la santé d'une ou de plusieurs personnes à la suite de l'exposition au risque de l'amiante, et ce depuis l'interdiction générale de l'amiante en Belgique, ou en cas d'exposition survenue avant l'interdiction générale de l'amiante, lorsque la même décision judiciaire établit que le responsable était ou aurait dû être conscient des risques pour la santé d'une exposition à l'amiante, sont redevables, à partir de l'entrée en vigueur du présent article ou, le cas échéant, à partir de la date à laquelle la décision judiciaire est coulée en force de chose jugée, d'une amende civile forfaitaire au bénéfice du Fonds amiante dont le montant est déterminé par le Roi.””

JUSTIFICATION

Sur le maintien de l'introduction d'une amende, nous nous référons au principe du pollueur-payeur, tel que expliqué dans les développements de la présente proposition de loi. Il nous paraît juste de prévoir ce mécanisme pour tout tiers responsable, indépendamment du fait que celui-ci soit un employeur cotisant déjà au Fonds amiante ou pas, à partir du moment où sa responsabilité est civilement reconnue.

Par interdiction générale de l'amiante en Belgique, nous nous référons à l'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 23 octobre 2001 limitant la mise sur le marché et l'emploi de certaines substances et préparations dangereuses (amiante), publié au *Moniteur belge* du 30 novembre 2001,

Nr. 18 van de heren **Calvo** en **Mariage**
(ter vervanging van amendement nr. 14)

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. In artikel 116, eerste lid, van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 mei 2017, wordt een bepaling onder 6° ingevoegd, luidende:

“6° forfaitaire burgerlijke geldboeten: de voor de schade aansprakelijke derde, met inbegrip van zijn eventuele aangestelden of lasthebbers, als bedoeld in artikel 125, die krachtens een definitieve rechterlijke beslissing aansprakelijk wordt gesteld voor de schade die aan de gezondheid van één of meer personen is toegebracht ten gevolge van blootstelling aan het asbestrisico, en dit sinds het algemeen asbestverbod in België, of in geval van blootstelling die vóór het algemeen asbestverbod heeft plaatsgevonden, wanneer dezelfde rechterlijke beslissing aantoonde dat de verantwoordelijke persoon op de hoogte was of had moeten zijn van de gezondheidsrisico's van blootstelling aan asbest, vanaf de inwerkingtreding van dit artikel of, in voorkomend geval, vanaf de datum waarop de rechterlijke beslissing onherroepelijk is geworden, aan het Asbestfonds een forfaitaire burgerlijke geldboete verschuldigd waarvan het bedrag door de Koning wordt vastgesteld.””

VERANTWOORDING

Met betrekking tot de invoering van een boete verwijzen wij naar het principe “de vervuiler betaalt”, zoals uiteengezet in de toelichting bij dit wetsvoorstel. Wij zijn van mening dat het goed is om in dit mechanisme te voorzien voor elke aansprakelijke derde, ongeacht of deze derde al dan niet een werkgever is die al bijdraagt aan het Asbestfonds, zolang zijn wettelijke aansprakelijkheid wordt erkend.

Met een algemeen verbod op asbest in België bedoelen we de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 23 oktober 2001 tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest), bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*

qui prévoit une interdiction générale de l'amiante à partir du 1er janvier 2002.

Pour autant, lorsqu'une décision judiciaire établit que "le responsable était ou aurait dû être conscient des risques pour la santé d'une exposition à l'amiante", nous estimons pouvoir rendre possible l'application de ce principe du pollueur-payeur par le paiement d'une amende civile forfaitaire au fonds, même si l'exposition a eu lieu avant l'interdiction générale de l'amiante en Belgique.

Aussi, cet élément n'est pas lié à une levée totale ou partielle de l'immunité du responsable de l'exposition au risque, étant donné que les actions en justice sont déjà possibles contre les responsables ayant provoqué intentionnellement l'exposition, pour toute victime ou ayant droit qui ferait le choix du recours en justice à la place, dans le système actuel, d'une indemnisation par le Fonds amiante.

Concernant l'avis du Conseil d'État relatif à la discrimination entre les employeurs déjà condamnés et ceux ne l'ayant pas encore été, nous faisons le choix de ne pas suivre ce raisonnement, estimant qu'il est plus discriminant de faire cotiser au fonds amiante tous les employeurs de Belgique, indépendamment du fait qu'ils aient ou non augmenté le risque d'exposition, que de prévoir que ceux ayant augmenté le risque soient redevables d'une cotisation supplémentaire, voire, pour des raisons de praticabilité, d'une amende. Il est logique de prévoir que le pollueur paie.

Enfin, lorsqu'il est prétendu que les cotisations au Fonds paraissent représenter une sanction déjà suffisante, devrions-nous rappeler que l'une des sources de financement du Fonds amiante consiste en une cotisation de 0,01 % de la masse salariale pour tous les employeurs de Belgique, indépendamment du fait que ceux-ci aient augmenté ou non le risque d'exposition à l'amiante?

van 30 november 2001, dat voorziet in een algemeen verbod op asbest vanaf 1 januari 2002.

Wanneer een rechterlijke beslissing echter aantoonst dat "de verantwoordelijke persoon op de hoogte was of had moeten zijn van de gezondheidsrisico's van blootstelling aan asbest", is het volgens ons mogelijk om het principe "de vervuiler betaalt" toe te passen door een vaste civielrechtelijke boete aan het fonds te betalen, zelfs als de blootstelling plaatsvond vóór het algemene verbod op asbest in België.

Dit element is ook niet gekoppeld aan een volledige of gedeeltelijke opheffing van de immuniteit van de persoon die verantwoordelijk is voor de blootstelling aan het risico, aangezien gerechtelijke stappen al mogelijk zijn tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor het opzettelijk veroorzaken van de blootstelling, voor elk slachtoffer of elke rechthebbende die in het huidige systeem kiest voor gerechtelijke stappen in plaats van schadevergoeding uit het Asbestfonds.

Wat betreft het advies van de Raad van State met betrekking tot discriminatie tussen werkgevers die al veroordeeld zijn en werkgevers die dat niet zijn, hebben we ervoor gekozen deze redenering niet te volgen, omdat we van mening zijn dat het meer discriminerend is om alle werkgevers in België te laten bijdragen aan het Asbestfonds, ongeacht of ze het risico van blootstelling hebben verhoogd of niet, dan om degenen die het risico hebben verhoogd aansprakelijk te stellen voor een extra bijdrage, of zelfs, om praktische redenen, een boete. Het is logisch om de vervuiler te laten betalen.

Ten slotte, als wordt beweerd dat de bijdragen aan het Fonds een sanctie lijken te zijn die al voldoende is, moeten we er dan op wijzen dat een van de financieringsbronnen van het Asbestfonds een bijdrage is van 0,01 % van de loonsom van alle werkgevers in België, ongeacht of ze het risico van blootstelling aan asbest al dan niet hebben verhoogd?

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Louis Mariage (Ecolo-Groen)

N° 19 de MM. **Calvo** et **Mariage**
(en remplacement de l'amendement n° 9)

Art. 8

**Remplacer la dernière phrase de l'article 133/2
proposé par la phrase suivante:**

*“Les modalités liées à l'enregistrement et à la gestion
des inventaires amiante sont déterminées par le Roi.”*

JUSTIFICATION

Cet amendement prévoit une délégation au Roi pour ce qui concerne la manière dont sera déployée la centralisation des inventaires amiante réalisés par les employeurs au sein du fonds d'indemnisation des victimes de l'amiante.

Nr. 19 van de heren **Calvo** en **Mariage**
(ter vervanging van amendement nr. 9)

Art. 8

**De laatste zin van het voorgestelde artikel 133/2
vervangen door de volgende zin:**

*“De nadere regels met betrekking tot de registratie
en het beheer van de asbestinventarissen worden
vastgesteld door de Koning.”*

VERANTWOORDING

Dit amendement voorziet in een delegatie aan de Koning met betrekking tot de wijze waarop de centralisatie van de asbestinventarisaties die door de werkgevers worden uitgevoerd, zal worden ingezet binnen het Fonds voor vergoeding van asbestslachtoffers.

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Louis Mariage (Ecolo-Groen)

N° 20 de MM. **Calvo** et **Mariage**
(en remplacement de l'amendement n° 16 qui remplaçait
l'amendement n° 11)

Art. 11

**Remplacer les mots “à l'article 10” par les mots
“aux articles 2, 8 et 10”.**

JUSTIFICATION

Cet amendement consiste en une adaptation technique à
la suite de la modification des articles 2 et 8.

Nr. 20 van de heren **Calvo** en **Mariage**
(ter vervanging van amendement nr. 16, dat amende-
ment nr. 11 verving)

Art. 11

**De woorden “in artikel 10” vervangen door de
woorden “in de artikelen 2, 8 en 10”.**

VERANTWOORDING

Deze wijziging is een technische aanpassing naar aanlei-
ding van de wijziging van de artikelen 2 en 8.

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Louis Mariage (Ecolo-Groen)

N° 21 de M. **Bombled**

Art. 3

Remplacer l'article 3 par ce qui suit:

“Art. 3. Dans l'article 116, 3°, de la même loi-programme, modifié en dernier lieu par la loi du 25 mai 2017, les mots “victimes de l'asbestose” sont remplacés par les mots “victimes de l'une des maladies visées à l'article 118 à l'exception du mésothéliome.””

JUSTIFICATION

Il est justifié de demander une révision du financement via le statut social. Nous estimons toutefois que le financement supplémentaire ne devrait couvrir que les interventions accordées aux travailleurs indépendants atteints d'un cancer du poumon, d'un cancer du larynx ou d'un cancer des ovaires. Une demande visant à étendre le financement pour compenser les interventions accordées aux indépendants atteints d'un mésothéliome n'est, comme précisé dans l'avis 2024/02 de l'ABCGG, en effet pas justifiée étant donné qu'aucun lien de causalité clair avec l'activité professionnelle ne peut être établi dans ce cas (pour l'instant).

En cas d'extension éventuelle du financement via le statut social, il convient toutefois de tenir compte du fait qu'au fil des années, une réserve importante a été constituée au niveau du Fonds amiante grâce aux moyens provenant du statut social. Ainsi, en 2022, le solde de la réserve cumulée s'élevait à 870.267,81 euros. Jusqu'en 2025, des moyens peuvent être prélevés sur ces excédents de financement pour des projets spécifiques. Pour la période postérieure à 2025, il n'existe aucune disposition légale sur l'affectation de la réserve. Pour le financement de la liste plus longue des affections, on pourrait donc utiliser la réserve (du moins les premières années) et ensuite prévoir une augmentation de la dotation au Fonds Amiante.

Christophe Bombled (MR)

Nr. 21 van de heer **Bombled**

Art. 3

Artikel 3 vervangen als volgt:

“Art. 3. In artikel 116, 3°, van dezelfde programma-wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 mei 2017, worden de woorden “slachtoffers van asbestose” vervangen door de woorden “slachtoffers van een van de ziekten bedoeld in artikel 118, met uitzondering van mesotheliom”.”

VERANTWOORDING

Een herziening van de financiering via het sociaal statuut van de zelfstandigen is een legitiem verzoek. Niettemin is de indiener van dit amendement de mening toegedaan dat de bijkomende financiering enkel de tussenkomsten ten gunste van zelfstandigen met longkanker, strottenhoofdkanker of eierstokkanker mag dekken. Een verzoek om de financiering van de tussenkomsten ten gunste van zelfstandigen met mesotheliom te dekken is immers, zoals aangestipt in advies 2024/02 van het ABCGG, niet gerechtvaardigd, aangezien in dit specifieke geval (vooralsnog) geen enkel duidelijk causaal verband met de beroepsactiviteit kan worden vastgesteld.

In geval van een eventuele uitbreiding van de financiering via het sociaal statuut dient niettemin rekening te worden gehouden met het feit dat in de loop der jaren binnen het Asbestfonds een aanzienlijke reserve werd aangelegd dankzij de middelen van het sociaal statuut. Aldus bedroeg het saldo van de gecumuleerde reserve in 2022 870.267,81 euro. Tot 2025 mogen middelen uit dat financieringsoverschot worden opgenomen voor specifieke projecten. Voor de periode na 2025 bestaat er echter geen enkele wettelijke bepaling betreffende de aanwending van die reserve. Voor de financiering van de langere lijst van aandoeningen zou men dus de reserve kunnen aanwenden (althans in de eerste jaren) en vervolgens kunnen voorzien in een verhoging van de dotatie aan het Asbestfonds.